

Tlačová správa ku konferencii Inkluzívne zamestnávanie
13. december 2013, Malé kongresové centrum Veda, Bratislava

Vyriešenie problematiky dlhodobej nezamestnanosti v SR nie je jednoduché, rýchle ani lacné, ale taktiež nie nemožné. Inštitút zamestnanosti vypracoval koncepciu, na základe ktorej môže byť v horizonte 10 rokov znížený počet dlhodobo nezamestnaných o jednu tretinu.

Na jedného dlhodobo nezamestnaného pripadá na Slovensku 8 až 9 pracujúcich. Pre porovnanie, v Maďarsku na jedného dlhodobo nezamestnaného pripadá 18 a v Česku 33 pracujúcich. Z regionálneho pohľadu je situácia ešte horšia. Najvyššiu mieru dlhodobej nezamestnanosti dosahujú južné okresy stredného a časť východného Slovenska. V okresoch ako Rimavská Sobota, Revúca, Rožňava, Kežmarok, Medzilaborce, Sabinov, Vranov nad Topľou, Rožňava alebo Trebišov na jedného dlhodobo nezamestnaného pripadajú iba dvaja pracujúci. Negatívne dôsledky dlhodobej nezamestnanosti na spoločnosť, ekonomiku a verejné financie sú značné: nezamestnaní poberajú sociálne dávky, neplatia dane a odvody, strácajú motiváciu ďalej sa rozvíjať a vzdelávať. Rezignáciou na trh práce navyše nie sú dobrým vzorom pre svoje deti, často páchajú drobnú kriminalitu a pre svoju chudobu nedokážu podporiť domáci dopyt. **Nevyužívaním ľudských zdrojov prichádza spoločnosť o značnú časť svojho potenciálu.**

Ak má Slovenská republika ambíciu z 250 tisícovej armády nezamestnaných viditeľne ukrojiť v horizonte desiatich rokov, sú súčasné nástroje politiky trhu práce nedostatočné. Dlhodobo nezamestnaní majú obmedzenú, resp. prakticky žiadnu šancu sa legálne zamestnať. Mohutnosť a regionálna diferencovanosť dlhodobej nezamestnanosti si vyžaduje dlhodobé, systematické a synergické pôsobenie celého verejného sektora. Toto navrhuje Inštitút zamestnanosti riešiť formou **inkluzívneho zamestnávania**.

Cieľová skupina

Cieľovú skupinu inkluzívneho zamestnávania navrhujeme tých, ktorí počas posledného roka nedostali šancu zamestnať sa na otvorenom trhu práce, teda najmä dlhodobo nezamestnaných. Objem takto definovanej skupiny predstavuje v podmienkach SR približne 250 000 osôb. Dlhodobo nezamestnaní ľudia sú koncentrovaní v regiónoch juhu stredného a v časti východného Slovenska, majú spravidla nižšie vzdelanie a rôznorodú vekovú štruktúru, Veľkou výzvou sú najmä mladí dlhodobo nezamestnaní.

Prostredníctvom inkluzívnych podnikov budú zamestnanci vykonávať práce, za ktoré dostanú aspoň minimálnu mzdu. Vstup a pôsobenie na inkluzívnom trhu je dobrovoľné, avšak finančne motivované. Počas práce platí štandardný pracovnoprávny vzťah podľa zákonníka práce, inkluzívna práca bude časovo limitovaná a ukončiť ju bude možné postupom na otvorený trh práce alebo návratom späť medzi uchádzačov o zamestnanie (medzi krátkodobo nezamestnaných).

Inkluzívne podniky

Sú registrované inštitúcie s hlavnou podmienkou činnosti zamestnávať $\frac{3}{4}$ zamestnancov z cieľovej skupiny. Zvyšnú štvrtinu zamestnancov tvoria stáli zamestnanci, ktorí zaškoľujú dočasných zamestnancov a starajú sa o dlhodobé fungovanie podniku. Cieľom inkluzívneho podniku je

Konferenciu podporili:

Názov projektu: Verejné politiky zamestnanosti, správcu: nadácia Ekopolis, program: Aktívne občianstvo a inklúzia, číslo: AO-1-08
Názov projektu: Inkluzívny rast v stratégii Európa 2020 – naivita alebo genialita?, Ekonomický ústav SAV, číslo: APVV-0371-11
Konferencia sa koná pod záštitou ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR

zamestnávať osoby z cieľovej skupiny. Zisk generovaný inkluzívnymi podnikmi sa bude musieť primárne prerozdeľovať v rámci podniku či do práce s komunitou. Orientačný počet podnikov je niekoľko tisíc. Veľkosť a rozmiestnenie podnikov určí trh, pričom predpokladáme, že inkluzívne podniky budú skôr menšie a rozmiestnené po celom území Slovenska.

Inkluzívne služby

Inkluzívne služby predstavujú služby, ktoré obstarávajú subjekty verejnej správy alebo súkromného sektora formou inkluzívneho verejného obstarávania.

Inkluzívne verejné obstarávanie

Do inkluzívneho obstarávania sa budú môcť prihlásiť len inkluzívne podniky, čím sa zabezpečia rovnaké podmienky pre všetkých účastníkov. Ostatné náležitosti obstarávania budú štandardné, avšak na inkluzívne podniky sa nesmú vzťahovať rôzne doplňujúce podmienky, napríklad minimálny obrat, rôzne certifikácie alebo regionálna príslušnosť. Znamená to, že zavedenie tohto konceptu nepredstavuje priame dotovanie mzdy účastníka inkluzívnych služieb, ale garantovanie dostatočného objemu verejných obstarávaní zo strany štátu, ktoré pokryje výdavky na mzdy jednotlivých účastníkov a primerané sprievodné náklady.

Zákon o verejnom obstarávaní bude definovať pojem inkluzívne obstarávanie, ktoré bude podobné verejnému obstarávaniu pre chránené dielne. Popri štandardnom obmedzení záujemcov iba na inkluzívne podniky bude inkluzívne verejné obstarávanie rozvrhnuté na veľmi malé zákazky. Zároveň navrhujeme elektronický vestník inkluzívneho verejného obstarávania, ktorý do najvyššej možnej miery uľahčí vypisovanie obstarávaní, uchádzanie sa o ne a prispeje k transparentnosti celého procesu.

Efekty inkluzívneho zamestnávania

Cieľom inkluzívneho zamestnávania je znížiť dlhodobú nezamestnanosť na Slovensku v horizonte 10 rokov o 100 000 osôb, teda o tretinu. Podľa odhadov Inštitútu zamestnanosti by sa v horizonte 10 rokov pomocou inkluzívnych služieb dalo dosiahnuť zníženie miery nezamestnanosti o 5,1 p. b., zvýšenie miery zamestnanosti o cca 4,3 p. b. a zníženie miery dlhodobej nezamestnanosti na tretinu. Okrem toho by došlo k zvýšeniu hospodárskeho rastu, k rastu príjmovej úrovne cieľovej skupiny a k zmierneniu sociálneho napätia.

Viac informácií o koncepcii nájdete v publikácii Inkluzívne zamestnávanie:

<http://www.iz.sk/sk/projekty/inkluzivny-rast/publikacia>

Konferenciu podporili:

Názov projektu: Verejné politiky zamestnanosti, správca: nadácia Ekopolis, program: Aktívne občianstvo a inklúzia, číslo: AO-1-08
Názov projektu: Inkluzívny rast v stratégii Európa 2020 – naivita alebo genialita?, Ekonomický ústav SAV, číslo: APVV-0371-11
Konferencia sa koná pod záštitou ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Koncepciu inkluzívneho zamestnávania predstavil Inštitút zamestnanosti 13. decembra 2013 na konferencii v Bratislave. Konferencia bola určená odbornej verejnosti a pozvanie na ňu prijali predstavitelia verejnej správy, nevládných organizácií i akademickej sféry, ktorí dostali možnosť vyjadriť sa k návrhu.

Prezident Inštitútu zamestnanosti Viliam Páleník poukázal na skutočnosť, že dlhodobá nezamestnanosť je na Slovensku v rámci Európskej únie na popredných priečkach a ani počas hospodárskeho rastu v predkrízovom období sa výrazne neznižovala. Podľa neho treba v špecifickej situácii zaujať špecifický prístup.

Generálny riaditeľ Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR Marián Valentovič označil regionálnu a vzdelanostnú štruktúru dlhodobo nezamestnaných za faktor, ktorý výrazne sťažuje obsadzovanie pracovných miest.

Plnú podporu koncepcii vyjadril **Branislav Ondruš, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny**.

Riaditeľ Inštitútu zamestnanosti Michal Páleník proklamoval, že najlepším spôsobom, ako uvedené dosiahnuť, je vytvoriť malé lokálne podniky zamestnávajúce dlhodobo nezamestnaných, lebo iba masovým zamestnávaním dlhodobo nezamestnaných je možné výrazne znížiť alarmujúci počet dlhodobo nezamestnaných.

Súčasťou konferencie bolo predstavenie publikácie s názvom Inkluzívne zamestnávanie.

Viac informácií o konferencii: <http://www.iz.sk/sk/projekty/inkluzivny-rast/konferencia-december-2013>

Konferenciu podporili:

Názov projektu: Verejné politiky zamestnanosti, správca: nadácia Ekopolis, program: Aktívne občianstvo a inklúzia, číslo: AO-1-08

Názov projektu: Inkluzívny rast v stratégii Európa 2020 – naivita alebo genialita?, Ekonomický ústav SAV, číslo: APVV-0371-11

Konferencia sa koná pod záštitou ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR